יום ג', י"ח באדר ב' תשס"ח (25 במרץ)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

*[מנחם] בגין כיהן כראש ממשלה גם בתקופת "שביתת הרופאים", אחת השביתות הקשות שהיו כאן. במהלך השביתה, שהתחילה בתאריך של אתמול, **י"ז באדר** בשנת 1983, שבתו כ-8,500 רופאים בשירות הממלכתי והציבורי.* ["השבוע לפני", 2-8 במרס / ניצן פוקס (ארכיון)]

שביתת רופאים ואחיות

שביתות מאורגנות של רופאים היא תופעה ידועה במדינות רבות. בישראל התקיימו שלוש שביתות רופאים גדולות. בשנת 1973, שביתה שנמשכה חודש ימים; בשנת 1976, שביתה שנמשכה 3 חדשים; בשנת 1983, השביתה **'הגדולה'**, שנמשכה 4 חדשים. במהלך השביתה הגדולה והמאורגנת בקיץ שנת תשמ"ג התפטרו הרופאים מעבודתם הציבורית, והקימו מוקדי רפואה לטיפול פרטי בחולים. בהמשך השביתה נטשו הרופאים באופן מאורגן את מקומות עבודתם, השאירו רק צוות מצומצם מאד, ונסעו למרחקים [לנופש בכנרת ע"מ להתחמק מצווי ריתוק. מג] כמו כן היתה קבוצה גדולה של רופאים שהכריזה שביתת רעב. שביתה זו עוררה דיונים רבים, ובין השאר התייחסו אליה גם פוסקי ורבני דורנו. מגזרים אחרים במערכת הבריאות הרבו בשביתות, והם כוללים אחיות, עובדי מינהל ומשק, רוקחים ועובדי מעבדות.

"בצעד חסר תקדים נטשו הרופאים את בתי החולים ויצאו לחופשה מאורגנת... מקרי פטירה לא מעטים היו כתוצאה מסירובם של הרופאים לנתח או לטפל בחולים הקשים. השביתה פרצה בעקבות סירובה של הממשלה לאשר לרופאים לגבות תשלום מיוחד מכל חולה המבקש להיבדק. מאבקם של הרופאים היה חריף ועיקש, וגם התערבותו של בגין לא הביאה לפתרון המשבר. המאבק הגיע לשיאו כאשר ב-14 ביוני [ג' בתמוז] הכריזו הרופאים על שביתת רעב ללא הגבלת זמן. רק 4 חודשים לאחר פרוץ השביתה נחתם הסכם חדש בין הרופאים לממשלה, שבמסגרתו הם זכו לתוספות שכר גדולות." [ואלה שנות ...50]

[המשך המאמר הוא ההסתכלות בשביתה זו בעיני חכמי הדור...]

יש מי שכתבו, שמותר לרופאים לשבות בדרך שלא תביא לסיכון חייהם של חולים, אף אם הדבר כרוך בהתפטרותם, בניתוק קשרי עובד-מעביד עם משרד הבריאות או קופות החולים, ובפריצת הסכמי שכר, שכן במקרים כגון אלו הדיון הוא כמו שביתת כל פועל, ואין הוא מיוחד לרופאים דווקא; אבל **אסור לרופאים לשבות רעב**, או **לעזוב את מקומות עבודתם**, לנטוש את בתי החולים, ולנסוע למרחקים, ש**אז יש חשש פיקוח נפש**; ויש מי שכתבו, שבכל מקרה ובכל צורה אסור לרופאים לשבות, שכן חובתם מן התורה לרפא חולים ולהציל נפשות קודמת לכל דרישות שכר, אף אם הדרישות לשכר הן מוצדקות מצד עצמן, ואם מונעים עצמם מלרפא עוברים על איסור 'לא תעמוד על דם רעך', אלא שמותר להם לדרוש שכר גבוה עבור שירותיהם, ובכך ללחוץ על המעבידים לשפר את משכורותיהם, ואף לגבות תשלום מיוחד מכל חולה שיש ביכולתו לשלם.

בעת אחת משביתת הרופאים, בשלב בו נטשו הרופאים במאורגן את בתי החולים, כתבו הגרי"י ווייס והגרש"ז אויערבאך להנהלת בית החולים שערי צדק (י' סיוון תשמ"ג)

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ג', י"ח באדר ב' תשס"ח (25 במרץ)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

כדלקמן: "היות ושמענו כי יש רופאים שנטשו את עבודתם בבית החולים ועזבו את חוליהם ומצב נוכחות הרופאים בביה"ח היא אפילו למטה מהרגיל ביום שבת קודש ואשר הוא לכל הפחות הנצרך להצלת נפשות ופקוח נפש המותר אפילו בשבת קודש ועל פי הלכה המפורשת בשולחן ערוך [יו"ד סי' שלו סע' א], 'הרופא המונע עצמו לרפאות הרי זה שופך דמים', לכן החיוב מוטל עליכם להשתדל שתהיה נוכחות רופאים בביה"ח לא פחות מאשר ביום שבת קודש ועל כל הרופאים החיוב לקיים את האמור לעיל. אבקשכם להעביר הוראתנו זו לכל רופאי ביה"ח".

בהמשך השביתה הנ"ל, בשלב בו פתחו רופאים רבים בשביתת רעב, כתבו הגאונים הנ"ל להנהלת בית החולים שערי צדק (ח' תמוז תשמ"ג) כדלקמן: "היות ושמענו כי יש רופאים אשר בדעתם לערוך שביתת רעב, הננו באנו לומר כי על פי התורה אין לאדם רשות לעשות שום פעולה אשר יכולה להביאו לידי נזק אישי כמו הרעבה חלקית כאשר מדובר על זמן ממושך בשביל תוספת שכר, כפי הנאמר: 'אסור לאדם לחבול בין בעצמו בין בחברו' [רמב"ם הל' חובל ומזיק פ"ה ה"א]. ובוודאי הרופא העושה כן ומחליש עצמו ולא יוכל לפעול ולרפאות כראוי, בנוסף על כל הנ"ל יש בזה גם כן משום הדין של 'הרופא המונע עצמו מלרפאות הרי זה שופך דמים' [שו"ע יו"ד סי' שלו]. החיוב שלא להימנע עצמו מלרפאות הוא גם כשהרופא נדרש לכך מחמת שחבריו עשו שלא כהלכה. אבקשכם להעביר הוראתנו זו לכל רופאי בית החולים".

בשלב הסופי של השביתה הגדולה, פרסמו הרבנים הראשיים לישראל דאז, הגר"א **שפירא** והגר"מ **אליהו**, פסק הלכה (ט"ז תמוז תשמ"ג) כדלקמן: "למשלחות הרופאים שפנו לרבנים הראשיים לישראל לדעת פסק הלכה בעניין שביתת הרופאים, ופסקנו להם שאם התביעה שלהם היא למסור סכסוך זה לבוררות, יש בזה מן הצדק בהפסקת הטיפול בחולים מסויימים. הואיל ועכשיו המעבידים מסכימים למסור את הסכסוך הכספי לבוררות מוסכמת, יש איסור חמור לרופאים להפסיק את הטיפול הרפואי לחולים הנזקקים לעזרתם <u>וההיתר הקודם אינו קיים</u>. על כן חייבים כל הרופאים להפסיק שביתתם, כולל שביתת הרעב, ולחזור לעבודה מיד, ולא יעברו על הלאו "לא תעמוד על דם רעך". ... [http://www.medethics.org.il/articles/tora/subject46.asp]

אנחנו מכירים אישית רופא בבאר שבע – פרופ' שמעון גליק – שלא הפסיק לעבוד במשך כל זמן השביתה, כולל הימים שבהם הצטרף למהלך החריף יותר של שביתת רעב. כן ירבו כמוהו בישראל!

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **<u>שלישי</u>** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל